

AMERIKAN KIRJE.

(Vapauden kirjeenvaihtajalta.)

Kansallisvaalien tulokset.

Koko maata käsittävät kansallisvaalit ovat olleet ja menneet ja tuloksetkin pääkohdissaan ovat tunnetut jo kaikkialla. Kuten tunnettua, kärsi vallassa ollut republikaanipuolue ja puolueen presidenttiehdokas, nykyinen presidentti Hoover, musertavan tappion. Koskaan tämän maan historiassa jotakin puoluetta ja virassa ollutta presidenttiä, joka uudelleen on asettunut ehdokkaaksi, ei ole niin perinpohjaisesti "äänestetty ulos" kuin nyt tapahtui. Ei ainoastaan presidentin valitsijamiehet, vaan myöskin liittovaltain kongressin edustajat tukivat lähes kokonaan demokraatteja. Presidentin valitsijamiehistä on 472 demokraattia ja vain 50 republikaania siitä huolimatta, että Hoover sai noin 15 miljoonaa ääntä ja Roosevelt noin 22 miljoonaa eli siis vain noin seitsemän miljoonan enemmistön (ääntenlaskua ei nimittäin vieläkään ole täydellisesti toimitettu). Kongressin alahuoneeseen eli edustajakamariin saivat demokraatit sellaisen enemmistön, että heillä on kolme yhtä vastaan ja ylähuoneeseen eli senaattiinkin he saivat 20 äänen enemmistön. Senaattiin valitaan nimittäin joka toinen vuosi kolmas osa senaatin jäsenistä ja nyt valittiin 34, ja kun äänet olivat ennen jotenkin tasoissa ja demokraatit nyt saivat valituksi 28, republikaanit 5 ja Farmers Labor-puolue yhden, tuli demokraateille nyt näin suuri enemmistö tässäkin huoneessa. Tämän lisäksi lähes kaikkien osavaltioiden lainlaatikuntiin tuli valituksi de-

mokraattinen enemmistö ja demokraattiset kuvernöörit. Ei siis koskaan millään puolueella ole ollut niin helppoa ohjelmansa lupausten täyttämisen kuin nykyisellä demokraattipuolueella, joka kontrolloi nyt ei ainoastaan liittovaltain hallitusta ja eduskuntaa, vaan myöskin lähes kaikkien osavaltioiden hallituksia ja lainlaatikuntia.

Sosialistipuolueen kannatus myöskin lisääntynyt.

Pienempien puolueiden äänimäärä ei ole vielä läheskään lopullisesti tiedossa, mutta niin paljon jo tiedetään, että pienet puolueet sulivat tässä demokraattisessa maanvieremässä melkein olemattomiin. Ainoa pienistä puolueista, jonka äänimäärä lisääntyi huomattavimmin ja joka kohosi kaikkia toisia pieniä puolueita paljon korkeammalle, oli sosialistipuolue. Tähän mennessä on virallisissa ääntenlaskuissa sosialistipuolueen presidenttiehdokkaiden todettu saaneen 667,510 ääntä, sitävastoin kun puolue viimeisissä kansallisvaaleissa sai vain 248,000 ääntä. Kun kahdeksan valtion äänet ovat vielä kokonaan laskematta ja useista toisistakin valtioista tiedot ovat vielä epätäydelliset, voidaan varmuudella jo sanoa, että sosialistien äänimäärä näissä vaaleissa tulee olemaan noin 750,000. Jokainen sosialisti, siitä huolimatta, vaikka puolueen äänimäärä kaksinkertaistui, on kuitenkin valmis myöntämään, että tämä tulos ei vastannut vaalien edellä olleita odotuksia. Vaikka puolue ei toivonut eikä odot-

tanut mitään sellaista "vaalivoittoa", mikä kohottaisi puolueen valtaapuolueeksi, odotettiin noin kahtamiljoonaa ääntä puolueen ehdokkaille. Kuten aikaisemmassa kirjeessäni jo osoitin, saavutti puolue vaalien edellä todella suuremman suosion ja myötätunnon. Varsinkin sivistyneistön keskuudessa sai puolue huomattavan kannatuksen. Muun muassa maan huomattavimmissa

Yliopistoissa toimitetut koeäänestykset

antoivat sosialistipuolueelle noin 20 prosenttia kaikista ylioppilaiden ja opettajien äänistä yli koko maan ja sellaisissa oppilaitoksissa kuin Columbian ja New Yorkin yliopistoissa, joissa kumpaisessakin on yli kolmekymmentätuhatta ylioppilasta ja jotka ovat maan suurimpia, ehkä koko maailman suurimpia yliopistoja, sai Norman Thomas suuremman äänimäärän kuin kukaan toinen ehdokas. Samoin sai Norjan Thomas toiseksi suurimman äänimäärän kuuluisissa Harvardin ja Yalen yliopistoissa sekä maailman kuuluisassa Massachusettsin Teknillisessä Institutissa ja monessa muussa maan huomattavimmissa oppilaitoksissa. Niinikään "Litterary Digestin" toimittama koeäänestys, johon otti osaa sanomalehtiä seuraava valistuneempi väestö, osoitti, että vähintään kaksi miljoonaa äänestäjää tulisi vaaleissa kannattamaan sosialistien ehdokkaita. Kun näin ei käynyt, osoittaa se, että työläisten pohjajoukot tai paremminkin sanoen massat ovat siltikin tässä maassa vain vaalikarjaa, jota valta-
puolueet houkutusilla ja varsinkin pelotuksilla, kuten viime vaaleissakin, ajavat mihin tahansa. Kävi, kuten

Norman Thomas sanoikin, että kansa äänesti — toiset vihasta Hooveria kohtaan, päästäkseen hänestä eroon ja toiset pelosta. Ja äänestämällä Rooseveltia käsittivät he varmimmin äänestävänsä Hooverin ulos.

Mitä sitten tulee muihin pieniin puolueisiin, niin ne yhteensä eivät saaneet sataatuhatta ääntä. Tähän saakka todettujen virallisten laskelmien mukaan on kieltolakiapuolue saanut 26,839 ääntä, Libertyapuolue 21,220 ääntä, Kommunistipuolue 15,410 ääntä ja Socialist-Labor puolue 3,580 ääntä. Luultavaa kuitenkin on, että kommunistipuolueen äänimäärä voi lopullisissa laskelmissa kohota ehkä viiteenkymmeneen tuhanteen, mutta sellaisenaankin se on kuin pisara meressä. Kun kommunistipuolue viimeisissä kansallisvaaleissa sai 48,000 ääntä, niin näyttää siltä, että puolue kaiksesta suuresta metelistä ja maassa vallitsevasta työttömyydestä ja taloudellisesta paniikista huolimatta ei ole onnistunut vaikuttamaan tämän maan työväestöön ollenkaan, vaan pysyy puolue niiden puolueena, jotka elävät venäläisen avustuksen varassa ja siitä propagandatyöstä, mitä sillä avustuksella täällä tehdään.

Vaalien tuloksista huolimatta tilanne maassa jää ennalleen.

Tämän jälkeen kysynee moni, varsinkin sillä puolen rapakon, mitä tästä nyt seuraa. Ja tähän on heti vastattava, että kaikki tulee jatkumaan jotenkin ennallaan. On ollut suorastaan huvittavaa nähdä, miten Euroopan vallat nyt vaalien jälkeen ovat kiirehtineet esittämään velkojensa maksun lykkäystä ja velkakäsymyksen

uudelleen esilleottamista tarkoituksella saada Amerikalle suoritettavat sotavelat joko kokonaan kuolettetuiksi taikka ainakin suuresti alennetuiksi. Euroopan maat eivät nähtävästi vieläkään käsitä, että täällä ei ole muita kuin sosialistipuolue, joka suostuisi kuolettamaan tai edes huomattavasti alentamaan sotavelkoja, vaan vaativat ne täyden suorituksen. Niinpä presidentti Hoover, siitä huolimatta, vaikka onkin kutsunut neuvottelut ja niihin m.m. Rooseveltin, on jo ennen näiden neuvotteluiden alkamista julistanut, että mitään lykkäystä ei tulla ainakaan tällä kertaa myöntämään, vaan on joulukuussa lankeavat erät maksettava. Tämän on Hoover voinut tehdä tietäen, että siinä suhteessa hän edustaa tämän maan porvariston ja rahamiesten, joiden käsissä maan todellinen valta on, yksimielistä käsitystä. Mutta toiseksi se on myöskin hyvin harkittu teko, jolla sidotaan seuraajan kädet. Hoover osoittaa täten, että hän on ollut amerikkalaisten saatavien ja taloudellisten etujen valpas varjija, joka ei ole tehnyt myönnytyksiä, ja jos sittenkin kävisi niin, että sotaveloista täytyisi luopua tai niitä alentaista Euroopan maat yksinkertaisesti kieltäytyisivät niistä maksamasta, voisi Hoover ja republikaanipuolue lyödä rintoihinsa ja sanoa, että niin ei olisi käynyt, jos hän olisi saanut olla vallassa. Ja silloin hyvinkin ensi vaaleissa taas Roosevelt äänestetään ulos ja Hoover tai joku muu hänen puolueensa ehdokas tilalle. Sellaista poliittinen keinottelu tässä maassa on ollut ja sellaista se tulee nähtävästi vieläkin olemaan, niin kauan kunnes kansa herää näkemään tämän keinottelun ja ottaa ohjakset omiin käsiinsä. Milloin se

tapahtuu, sitä on mahdoton mennä tarkalleen ennustamaan.

Sosialistipuolueen tulevaisuus.

Siitä huolimatta, vaikka puolue vaaleissa ei saanutkaan odotettua äänimäärää, puolueella on edessä toimintarikas ja myöskin tuloksia tuottava aika. Kuten ennen olen jo maininnut, vaalien edellä suoritettiin suunnaton määrä sosialistista valistustyötä ja tuleva aikakausi tulee varmaankin tarjoamaan mitä kiitollisimman aineiston valistustyön jatkamista varten. Kuluvan vuoden aikana on perustettu jo lähes kuusisataa uutta osastoa, joista ainakin suurin osa jää jällelle vaalien jälkeenkin. Sitä osoittaa sekin, että vaalien jälkeisellä viikolla ilmoitautui puolueeseen suhteellisesti sama määrä uusia osastoja kuin ennen vaalejakin. Vaikka näistä osastoista osa olisikin syntynyt vaalimelessä ja lakkaavat, suurin osa kuitenkin jää jällelle tekemään sosialistista valistusta. Ja erikoisesti kannattaa ottaa huomioon se, että ensi kerran tämän maan sosialistisessa liikkeessä intelligenssi ja opiskeleva nuoriso on niin julkisesti omaksunut sosialistiset mielipiteet. Vaikka onkin myönnettävä, että intelligenssi kaikissa maissa on työväenliikkeessä oikullista ja usein omia erikoisia suuntiaan etsivä, sen mukaantulo on siltikin merkittävä.

Toinen varsin huomattava piirre tulnäissä vaaleissa näkyviin ja se oli se, että sosialistinen liike saa paljon suuremman huomion paikallisissa kysymyksissä kuin koko maata käsittävisä. Työväki käsittää, että työväen valtaannousun täytyy tapahtua alhaalta ylös käsin ja työväen on ensin vallattava paikalliset laitokset ja sitä tietä

kohottava korkeimman vallan keskukseseen. Niinpä New Yorkin kaupungissa, jossa samalla toimitettiin pormestarin vaalit virastaan eronneen Jimmie Walkerin tilalle, sosialistien pormestariehdokas Morris Hilquit sai neljännesmiljoonaa ääntä, sitävastoin kuin presidenttiehdokas Norman Thomas, joka on vähintään yhtä suosittu kuin Hilquitkin, sai vain 120,000 ääntä eli vähemmän kuin puolet Hilquitin saamasta äänimäärästä. Sama ilmiö oli havaittavissa kaikkialla muuallakin. Muiden muassa Hedingissa Pennsylvaniassa, sosialistit jo pakottivat porvarit yhtymään ja sittenkin pitivät paikallisissa vaaleissa puolensa. Niinikään Minnesotan valtiossa, jossa sosialistit ja Farmers-Labor puolue olivat Minnesotan valtiota koskeissa ja paikallisissa vaaleissa vaali liittossa, tämä liitto sai täydellisen voiton toisista puolueista, sitävastoin kun sosialistien kansallinen lista kärsi vielä tappion. Tämä suunta on mielestäni oikea ja terve, sillä sosialistien valtaantäpääsy täällä Amerikassa ei liene mahdollinen ylhäältä alas käsin eikä voi tapahtua siten, että ensin vallattaisiin liittovaltain presidentin virka ja sieltä alettaisiin valtaustyö alaskäsin, vaan täytyy sosialistien ensin kyetä valtaamaan pala palalta ne laajoilla itsehallinnollisilla oikeuksilla varustetut paikalliset hallintoelimet, kuten kaupat, kunnat, kaupungit ja yksityiset valtiot, ja lopuksi vasta liittohallitus sekä muut kansallisen vallan keskuksat. Tällä tiellä on sosialisteilla tässäkin maassa toivorikas aikakausi nyt edessä.

O s k a r i T o k o i.